

BESZÉLGETŐSAROK

Gyógyszerészet 45. 491–494. 2001.

Hűség és szolgálat

Beszélgetés Pillich Lajossal, a Richter Gedeon Rt. örökös tiszteletbeli elnökével

Pillich Lajossal, a Richter Gedeon Rt. alapításának 100 éves évfordulós ünnepségei kapcsán szerveztünk beszélgetést. Ő még együtt dolgozott az alapítóval, eddig 66 évet töltött el a gyár szolgálatában. Műszaki igazgatóként mindent látott, mindent tud, és szívesen mesél. Államosítás és privatizáció, rezsiváltás és rendszerváltás, fejlesztés és profiltisztítás hiteles tanúja, a gyár élő szimbóluma. Magával ragadó egyénisége, fanyar humora, korát meghazudtoló szellemi és fizikai frissessége lenyűgöző. Az elején tisztázzuk, hogy Lajos bácsinak szólíthatom, nemcsak a beszélgetés alatt, hanem a megjelenő interjúban is.

– Lajos bácsi! Mikor került a Richterbe és hogyan?

– 1935. július 1-jén léptem a cég szolgálatába. Ez érdekes módon történt, mert amikor a Műegyetemen befejeztem a tanulmányaimat és az Általános Kémiai Tanszéken kisegítő tanársegéd voltam, azt terveztem, hogy visszamegyek Székelyföldre, ahol születtem, és az ottani gyógyvizek hasznosítása érdekében próbálom működni. Édesapám, aki a székelyudvarhelyi szakiskola igazgatója volt, szeretett kirándulni és kisgyerekkoromtól rendszeresen magával cipelt. Gyakorlatilag a Hargitán nőtem föl, és pl. Homoródfürdőn megcsodáltam, hogy 10 méteren belül három különböző minőségű gyógyforrás bugyog fel a hegy oldalából. Ezért gyerekkorom óta izgatott a gyógyvizek világa, de a terv, hogy ezzel foglalkozzak, nem sikerült, mert egy ebédszünetben a nagynevű Zemplén professzor telefonon magához hivatott és azt kérdezte: Mondja, van kedve magának a Richterhez szegődni? Mivel fogalmam sem volt arról, hogy mi a Richter, úgy folytatta, hogy az egy olyan vállalat, ahol meg is lehet halni. Ezzel kívánta jelezni, hogy a vállalatnak van jövője. A megtisztelő ajánlatra a frissen pecsételt diplomámmal megjelentem a Cserkesz utca 63-ban, de nem a diploma érdekelte őket, hanem csak beszélgettek velem és fölvettek egy hónap próbaidőre. Ennek letelte után tiszteletemet kellett tennem a svábhegyi villában, ahol Richter Gedeon feleségének is bemutatkoztam és ezt követően véglegesítettek.

– Milyen munkakörben kapcsolódott be Richter Gedeon mellett a munkába?

– Analitikusként kezdtem, mert akkor az volt Richter Gedeon szemlélete, hogy a szakemberek először analiti-

kusként működjenek, elsősorban azért, hogy megismerjék a vállalatot és a vállalat készítményeit, másrészt azért, hogy elsajátítsák azt a szigorú minőségi szemléletet, ami a gyógyszergyártás előfeltétele. Vegyészmérnökként elsősorban a gyógyszergyártás gyógyszerészeti alapfogásait kellett megtanulnom. Rövidesen az inzulin gyártó üzem vezetője lettem, majd 1939-ben kineveztek főmérnöknek, 1942-ben pedig műszaki igazgatónak. És bár a titulusom menet közben többször változott, mert az igazgatói cím nemkívánatosá vált, 34 évvel később, 1976-ban lényegében

abból a székéből mentem nyugdíjba, amibe 1942-ben kineveztek. Szerencsém volt, mert a korabeli politikai körülmények között számtalan döntésem és intézkedésem miatt felelősségre vonhattak, vagy kirúghattak volna. Ez szerencse kérdése. Nekem jó iskola volt, hogy Erdélyben születtem, ott éltem meg kisgyermekként a román betörést, majd az első világháború után a román megszállást, amikor a lakószobáinkat a román tisztek számára elrekvirálták. Együtt kellett élnünk a helyzettel és apámtól megtanultam alkalmazkodni. Ez jó előiskola volt ahhoz, amit a sors a második világháború után ránk mért. A gyakran megalázó vagy megalázkodó alkalmazkodás mellett kerestük az útját annak, hogy hogyan tudunk a buktatók között előre jutni. Ha én harcos emberként kiálltam volna a barikádokra, lehet, hogy hős lett volna belőlem. De még 1956-ban, amikor a Richter kapuin belül is eufóriás hangulat uralkodott el, próbáltam csitítani az embereket, hogy ne történjen komoly atrocitás. Hogy senkit se bántalmazzanak. A Richter megúsza a forradalmat azzal, hogy három embert bocsátottak el: a párttikárt, a személyzeti főnököt és a munkügyi vezetőt. Lehet, hogy elítélendő ez a megalkuvás, de most is azt hiszem, hogy adott körülmények között ezzel több szolgálatot tettem, amit persze kritika tárgyává is lehet tenni. Megítélés kérdése.

A nyugdíjba vonulásom után néhány évig a gyártól függetlenül képviseltem a Richter érdekeit. Először, mint UNIDO szakértő a különböző fejlődő országokban tevékenykedtem, majd az OMFB-nek voltam szakértője, 1990-ben pedig annak kapcsán, hogy a vállalat újból részvénytársasággá alakult, felkértek az Igazgató Tanács elnöki tisztjének betöltésére, amit elvállaltam és 10 éven keresztül csináltam. 1999-től a Richter Rt. örökös tiszteletbeli elnöke vagyok.

– Meglepően gyors ez a karrier, hiszen 1936-tól 1942-ig a gyári ranglétrán mindazt, amit el lehetett érni, elér-

te. Mi volt ennek az oka? Richter Gedeon látta meg, hogy ön egy páratlan tehetségű és nagy szorgalmú, lojális és hűséges ember, vagy egyszerűen csak így adódott?

– Nem hiszem, hogy a tehetségem különösebben tűndökölt volna, de attól fogva, hogy a cég szolgálatába álltam, igyekeztem megtenni mindazt, ami tőlem tellett. Abban, hogy az én előléptetésem ilyen gyors ütemben indult, a történelemnek is szerepe volt, mert a vállalat akkor dinamikus és gyorsan fejlődött, másrészt pedig a zsidótörvény következtében tehetséges kutatók és műszaki kollégák kivándoroltak, a megüresedett pozíciókat pedig be kellett tölteni. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy viszonylag fiatalon bíztak meg felelős munkakörrel, ami bevallom, hogy nem kis gondot okozott, mert 1942-ben, amikor műszaki igazgatónak neveztek ki, egyből a vállamra zúdultak a vállalat háborús gondjai és az ebből fakadó műszaki vonatkozású problémák.

– Milyen ember volt Richter Gedeon?

– Richter Gedeon rendkívül szerény, nyugalmat sugárzó, megnyugtató tekintetű, kiegyensúlyozott ember volt. Tíz évig tevékenykedtem a munkatársaként, de ezen idő alatt sose hallottam tőle hangos szót, ugyanakkor az elképzeléseit a munkatársai segítségével következetesen valósította meg. Megszállott ember volt, aki egész életét életműve megvalósításának szentelte. Ő irányította a vállalatot, ami abban az időben az ország egyik legsikeresebb családi vállalkozása volt.

– Említette a zsidótörvényt és a háborús körülményeket. Richter Gedeon 1944. decemberi megölését hogyan élték meg?

– Richter Gedeon kivégzéséről akkor értesültem, amikor Budapest ostromának befejezése után először kigyalogoltam Újpestről a gyárba. Nem szégyeltem bevallani, de el voltam fásulva, és azt hiszem, hogy ezzel nem voltam egyedül. A tragédiák sorozata, a halálozások, az ostrom alatti kivégzések és elhullások mindennapos eseményei eltompították az embert. Tulajdonképpen az a tragédia, ami a vállalatot alapítójának halála kapcsán érte, és az a szörnyűség, amit a mindenki által nagyon tisztelt Richter Gedeon elvesztése okozott, először különösebben nem rázott meg. A veszteség később tudatosult bennem, amikor már az ostrom és a háborús események okozta stresszből valamelyest ki tudtam evickélni. Akkor derült ki, hogy milyen nagy veszteséget okozott Richter Gedeon elvesztése, amikor sor került arra, hogy 1945 tavaszán számba vegyük a háborús veszteségeket.

– Az egyik centenáriumi ünnepségen hallottam, hogy az ezt követő időszakban, 1945 és 1948 között még családi vállalkozásként működött ugyan a cég, de megbomlott az a harmónia, ami Richter Gedeon halálát megelőzően jellemző volt.

– A felszabadulást követő zürzavarban először a bevonuló orosz csapatok által létrehozott és főleg munká-

sokból rekrutáltatott üzemi bizottság vette át az uralmat, és úgy képzelte, hogy ők fogják irányítani a vállalatot. Ki is osztották maguk között a reszortokat, és ez addig ment is, amíg a háborús romok eltakarításán, a szénbeszerzésen, a munkások élelmezésén, meg a ruházati akciók szervezésén volt a hangsúly. Amikor viszont az érdemi műszaki feladatok elkezdődtek, a bizottság ráfanyalodott a nemkívánatos értelmiségre. Közben a vállalat igazgatósága is újra szerveződött, ezért kialakult az üzemi bizottság és a vállalat igazgatósága között egy vezetési duplicitás, aminek megvoltak a hátulütői. Ezt tovább komplikálta, hogy a külföldre menekült örökösök megbíztak egy ügyvédet a család képviselőjével, aki ráadásul teljhatalomra törekedett, és a vállalat vezetését magához ragadta. Ezekben az években nem sok olyan vállalat volt Magyarországon, ahol hármass vezetés alakult ki, és ahol a legkülönbözőbb érdekeltek és a vállalat fejlődését is akadályozó konfliktusok elhatalmasodtak például a családi képviselő és az ügyvezető igazgató közötti személyes ellentétek kölcsönös pereskedésig fajultak. Ennek az áldatlan helyzetnek az államosítás vezetett véget 1948-ban.

– Ilyen viszonyok között, majd az államosítás után, ami nemcsak a tulajdonosi struktúra változásával járt, hanem a termelési és a kutatási profil tisztításával is, ami lényegében lépülést jelentett, hogyan lehetett a vállalat-hoz lojálisnak maradni? Hogyan lehetett ezt átvészelni?

– Az átvészeléssel nem volt probléma, mert rákényszerültünk. Hivatalból döntöttek, ezt el kellett viselni. A lojalitás viszont érdekes dolog. A dolgozók lojálisak voltak a családhoz, hiszen a háború előtti négy évtizedben azok a szociális megnyilvánulások és az a családias légkör, amelyért Richter Gedeon oly sokat tett, természetesen eredményezték, hogy a dolgozók megtiszteltetésnek tartották, hogy az ő munkavállalói lehetnek. Szükségessé érezték, hogy becsületesen dolgozzanak, hogy a családhoz hűek legyenek, és így richterese dinasztiák is kialakultak a dolgozók körében. A közelmúltban, pl. a vállalat egyik alkalmazottja hozott egy visszaemlékezést, amiből kiderült, hogy családjának tagjai összesen 250 évet szolgáltak a Richterben. A lojalitás tehát megvolt a család irányába. Amikor a háború és az azt követő események következtében a család elvesztette a vállalatot, a lojalitás töretlenül megmaradt függetlenül attól, hogy milyen gazdasági vagy gazdaságpolitikai irányítás alatt folyt az élet, de most már nem a család, hanem a családtól függetlenné vált vállalat iránt. Ennek voltak meghatározó megnyilvánulásai is. Abban az időben, amikor a vállalat fejlesztését letiltották, megszerveztük, hogy a fizikai dolgozóktól kezdve a mérnökökig és a kétkézi munkásoktól a titkárnőkig százas létszámú önkéntes gárda vállalkozzon a gyár építésére, és ennek jegyében hónapokon keresztül, minden szombat-vasárnap, ellenszolgáltatás nélkül ástuk az épület alapjait. Persze a titkárnők teljesítménye a vízhiányok képzésében eredményesebb volt, mint a kitermelt föld mennyiségében, de az összefogás a vállalat iránti szolidaritást ékesen bizonyította. Ennek híre ment és Vas Zoltán is tudomást szerzett arról, hogy itt milyen akció folyik,

ezért egy vasárnap délelőtt kijött megnézni, hogy mi történik. Ezután elrendelte, hogy pénzt kell adni ennek a lelkes társaságnak.

– Végül is ez a lojalitás akadályozta meg, hogy felszámolják vagy más cégbe beolvasszák a vállalatot?

– Egyértelmű. Amikor kiderült, hogy a vállalat fejlesztését letiltották, először kétségbe estünk és tanácsalannok voltunk, mert nem tudtuk, hogy hogyan lehet ezt az övön aluli támadást kivédeni, de rájöttünk, hogy az az egyetlen esély, ha bizonyítani tudjuk, hogy a vállalat életképes. Ehhez rendkívüli teljesítményeket kellett produkálni, és a vállalat közössége egy emberként törekedett erre. Nem nyugodtunk bele, hogy a vállalatot megsemmisítsék.

– Én 1977-ben végeztem, de akkor már a Richter vezető magyar gyógyszergyár volt, igaz, hogy Kőbányai Gyógyszerárugyár néven.

– Ez valóban így van, és lehet, hogy ez annak köszönhető, hogy 1976-ban nyugdíjba mentem... A dinamikus fejlődés, amit a Richter a forradalom után produkált, kiemelkedett a gyógyszeripar átlagos fejlődéséből. Az a Richter, amely az államosításkor a hazai gyógyszeripar rangsorában a sor végére került azáltal, hogy a legnagyobb értékét, a nemzetközi kapcsolatait a háború következtében elvesztette, a hetvenes évek végére, nyolcvanas évek elejére valóban a magyar gyógyszeripar legnagyobb vállalatává fejlődött. Ez több tényező eredménye. Elsősorban a vállalat hagyományos innovatív törekvése lelhető fel benne, de meghatározó volt a fejlődésben az, hogy akkor Varga Edit volt a vállalat vezérigazgatója. Ő a kiváló szakmai felkészültsége és vezetői adottsága mellett olyan komoly politikai háttérrel is rendelkezett, amely lehetővé tette, hogy a tervezdálkodás korlátjai között megtalálja a fejlődés kiskapuit és kiharcolja az ehhez szükséges pénzügyi háttérrel. Ez a dinamikus fejlődés viszont egyre több hitel felvételét tette szükségessé, mert ugyan nyereségesebbek voltunk, mint a többi gyógyszergyár, de ezt az akkori központi ideológia szerint elvonták, hogy a kevésbé nyereséges vállalatokat ebből támogassák. Ennek lett a következménye, hogy a rendszerváltáskor a Richter el volt adósodva, és a hatalmas hitelteher rendkívül nehéz helyzetbe hozta a vállalatot, mert akkor ugrászerűen megnövekedtek a kamatok, s a vállalat gyakorlatilag a csőd szélére került.

– Elég komoly gazdasági és politikai vita folyt akkor arról, hogy a gyógyszergyárakat hogyan privatizálják. Volt egy olyan teória, hogy azoknak a gyáraknak, amelyeknek jó a kutatási fejlesztési bázisuk és lehetőségük lenne arra, hogy egy komolyabb tőkeinjekcióval tovább fejlődjenek, elsősorban pénzügyi befektetőre van szükségük, azokat pedig, amelyek ezen a téren nem állnak nagyon jól, elsősorban szakmai befektetőnek kell majd eladni. Úgy tűnik, hogy a Richter privatizációja az előbbi koncepciót igazolja vissza, mert a tulajdonosváltás óta szak-

mailag és gazdaságilag is tovább erősödött. Mennyire volt ez a kilencvenes évek elején, a cégen belül tisztán látható stratégia?

– Amikor újra részvénytársasággá alakult a vállalat, a privatizáció új fejlesztési stratégiaként merült fel. Mi kezdetől fogva féltünk a külföldi szakmai befektetővel való házasságtól, mert az a véleményem, és ezzel nem vagyok egyedül, hogy mihelyst egy vállalat külföldi, internacionális konkurens cég birtokába kerül, annak vazallusává válik, miután a vezetésben a majoritást birtokló külföldi vállalat érdekei érvényesülnek. Mi ettől óvakodtunk. Ezért az első privatizációs kísérlet 1991-ben azt célozta, hogy a részvényeknek mintegy 30%-a kerüljön külföldi tulajdonba, de lehetőség szerint ne nagy konkurens vállalat birtokába. Ez a kísérlet akkor meghiúsult, mert közbejött a szovjet gazdasági összeomlás, s ezzel elvesztettük az export piac nagy részét, ráadásul a vállalatot a tervezdálkodásból örökölt hatalmas hitelteher is sújtotta. Bogsch Erik vezérigazgató kinevezésével az új vezérkar kialakította az új stratégiát, amelynek sarkalatos pontja volt egyrészt a vállalat pénzügyi stabilizálása, tehát a hitelterhek felszámolása, másrészt a piacgazdaságba való beilleszkedés. Ennek érdekében a vállalatot karcsúsították, a létszám egyharmadát fől számolták, a gyógyszertermeléshez nem közvetlenül kapcsolódó profilokat (pl. kozmetikum, növényvédőszer, állatgyógyászat) leválasztották vagy megszüntették, a kiszolgáló tevékenységeket (szállítás, karbantartás) kft-kbe szervezték, és kialakították a vállalat új fejlesztési stratégiáját. Ezt a sokrétű és nehéz feladattömeget a Richter nagyon jól oldotta meg, és ez elsősorban Bogsch Erik és a közvetlen munkatársainak az érdeme. A leglátványosabb a kereskedelmi hálózat és a nemzetközi kapcsolatok kiépítése volt, ahol mindent a nullpontról kellett kezdeni, mert addig a Medimpex szervezte a külkereskedelmet. Először a FÁK területén és a szomszédos országokban szervezte meg a Richter a saját kereskedelmi hálózatát, majd a 90-es évek közepén átvette a nyugati kész-gyógyszer exportot is, és attól kezdve sikeresen fejlesztette a nyugat-európai és az amerikai piacait is.

– Richter Gedeon örökösével van-e a cégnek valamilyen kapcsolata?

– Ez egy érdekes történet, amit a háború előtti dolgokkal kell kezdenem. Szó volt korábban arról, hogy a vállalat az első négy évtizedében családi vállalkozásként működött, amit Richter Gedeon személyesen irányított. Ebből a négy évtizedből egyet Richter személyes szolgálatában töltöttem el. Nemcsak tiszteltem és szerettem őt, de azt hiszem, hogy az ő szemléletének a hagyományait is örököltem. Ezt a háború után próbáltuk tovább folytatni. Először 1944-ben Richter Lászlónak sikerült külföldre menekülnie, aki 1945-től kezdve a mexikói leányvállalat, majd a New-Yorkban létesített Richter képviselőlet útján próbálta segíteni az anyavállalatot, de ez a politikai helyzet következtében meghiúsult. Ő soha többet nem jött haza. A felesége és az unokái 1945 nyarán távoztak külföld-

re, attól kezdve a családdal megszakadt a kapcsolat. Richter Lászlóné és az unokák a 70-es években visszalátogat-
tak Magyarországra, és akkor sikerült visszaszerezniük a
svábhegyi villa egyik telkét, amit elfelejtettek államosíta-
ni 1948-ban. Ebből vettek egy kis öröklakást és azóta
minden évben Magyarországon töltik a téli hónapokat. Én
személy szerint tartottam velük kapcsolatot, de a vállalat
a rendszerváltásig nem. A 90-es években az örökösök pert
indítottak a vállalat ellen a Richter név jogosulatlan hasz-
nálata címén, de ez egy reménytelen kezdeményezés volt,
mert nem volt semmi jogalapja. Ennek okán alkudozás
kezdődött a vállalat és az örökösök között, ami végül az-
zal zárult, hogy az örökösök visszavonták a pert, a vállalat
igazgatósága pedig méltányosságból megszavazott a
két unokának, valamint Richter László feleségének egy
kismennyiségű részvényt. Ezzel helyre állt a békesség,
sőt azóta az örökösök a vállalattal együtt ápolják a hagyományokat.
Részt vettek a gyöngyösi Richter patika és az
ecsédi iskola márványtáblájának avatásán, ott voltak a
gyárban az alapító halálának 50. évfordulóján állított szobor
avatásán, a Sas patika felújításának és a múzeum
megnyitásának az ünnepségén, megjelentek a centenáriumi
ünnepségeken. A centenárium alkalmából hazalátogató
Richter Gedeon feleségének az unokahúga is Mexikóból,
aki a 30-as évek végén, mint fiatal vegyészdoktor,
kedves munkatársam volt a vállalatnál, de már a háború
előtt kimenekült Mexikóba. Most nyílt alkalom arra, hogy
közösén értékeljük a mexikói Richter vállalat és a nemzetközi
szteroid ipar fél évszázados történetét.

*– Milyen jövője lehet a cégnek? Ezt elsősorban azért
kérdem, mert a globalizáció és a gyógyszeriparra külön-
ösen jellemző integrációs folyamat drámai sebességgel
rendezi át a piacot, és ez a Richter jövőjét is befolyásolja.*

– Valóban döntő kérdés, hogy hol találja meg a helyét
a Richter a globalizálódó világban. Három képet tettem ki
a szobám falára. Az egyik egy 1901-ben készült fénykép-
felvétel, amely azt mutatja be, hogy hogyan készítették
akkor a gyógyszereket. A másik fénykép száz évvel később,
2001-ben készült, amikor a gyógyszergyártó üzemen-
ben, szkafanderben, túlnyomásos légtérben automata be-
rendezéseket irányítanak. A harmadik kép 2101-et ábrá-
zolja, de azon csak egy nagy kérdőjel látható. Én nem tudom
elképzelné, hogy 100 év múlva mi lesz. Ha csak azt
a 66 évet extrapolálom, amit a vállalatnál töltöttem el,
akkor sem tudom elképzelni, hogy a technika 2067-ig ho-
gyan fog alakulni. De ez a gazdaságpolitikai fejlődésre és
még fokozottabb mértékben a humánium, a mentalitás fej-
lődésére is vonatkozik, ami sajnálatos módon nem követi
a technika dinamikus fejlődését, ellenkezőleg, inkább le-
felé hajlik. Ennek következtében félok, hogy a technika és
a humánium közötti olló sajnos a jövőben tovább nyílik, és
hogy ennek mi lesz az eredője, én nem tudom. Visszatér-
ve az eredeti kérdésre, tehát hogy mi a Richter jövője a
globalizáció korszakában, a következőt gondolom. Leg-

fontosabb a hagyománytisztelet, amely az elmúlt évszázadban
olyan mértékben összekovácsolta a vállalat közösségét,
hogy sajátjának tekinti a céget, és ennek megfelelően
lelkesen, odaadóan, minden tudását és energiáját a
fejlődésének a szolgálatába állítja. A másik a szürkeállo-
mány, amely egy évszázad tapasztalatára támaszkodik,
korszerű, nemzetközi színvonalon műveli a szakmát, és
töretlen innovatív kezdeményezéssel keresi annak a lehe-
tőségét, hogy miképpen tudja hatékonyan szolgálni az
egészségügyet. De miután a Richter sem tőkés nagyságá-
val, sem árbevételével, sem nyereségével, nem mérhető
össze a mai multinacionális vállalatokkal, rugalmas inno-
vatív fejlesztéssel kell megtalálnia a fejlődés útját. Ennek
megvan a lehetősége, mert elképzelhetetlennek tartom,
hogy a világ gyógyszergyártását kizárólag multinacioná-
lis nagyvállalatok oldják meg. A középvállalatoknak is
lesz a jövőben szerepük.

*– Lajos bácsi! Vegyész mérőként végeztem, de egész
életében gyógyszerészek között dolgoztam. A gyógyszeré-
szek tisztelik és elismerik önt, hiszen régebben néhány
éven keresztül az MGYT alelnöke is volt, a közelmúltban
pedig beavastották a Magyar Gyógyszerészeti Társaság
szénátusába. Hogyan látja a szakmáikat?*

– Gyógyszergyárban töltöttem az életemet. Megtanul-
tam nemcsak tisztelni és becsülni a gyógyszerész szak-
mát, hanem megpróbáltam beletanulni is. Mert a vegyész-
mérnöki képzés sok vonatkozásban és szemléletében is
különbözik a gyógyszerésztől. Erre jó lehetőségem adó-
dott egyrészt azért, mert számtalan kiváló gyógyszerész
kollégám, munkatársam volt, akiktől sokat tanultam,
másrészt a gyógyszerész szakma eminens vezéreivel, pl.
Schulek Elemér professzorral, vagy Végh Antal profesz-
szorral is gyakran bensőséges kapcsolat, sőt munkakap-
csolat alakult ki. De sorolhatnám tovább az eminens
gyógyszerész tehetségeket, akik a magyar gyógyszerészet
büszkeségei. Ennek kapcsán a gyógyszerészek szakmai
tevékenységében is szerettem volna részt venni, de sajnos
erre sem adódott nagyon sok alkalom, mert a hosszú pá-
lyafutásom alatt le voltam kötve a vállalati problémákkal.
Ezért engem meglepetésként ért most a megtiszteltetés,
hogy a Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöksége a
szénátus tagjai sorába választott. Amikor ezt a kitüntetést
megkaptam, arra gondoltam, hogy ez a kezdeményezés jó
dolog, mert alkalmat ad arra, hogy a szénátus tagjai a ta-
pasztalataikból valamit át tudjanak adni a fiataloknak. De
a megtiszteltetés engem már sajnos későn ért. Kár, de ha
valamit tudok segíteni, szívesen állok rendelkezésre.

*– Lajos bácsi! Köszönöm a beszélgetést, és tiszta szív-
vel kívánok jó erőt, egészséget, további hosszú éveket te-
vékeny, boldog öregséget.*

Hankó Zoltán

*Loyalty and service. Conversation with Lajos Pillich, the continual
honorary president of Gedeon Richter Ltd.*